

J E L E N K Ö R.

39. szám

Pest, szombat majus 16kán

1835.

Foglalata: Magyarország (kinevezések; fiumei gyásztisztelkedés b. 1. Ferencz királyért.) Anglia (a' kormány tagjainak megválasztatása; egy londoni levelező véleménye; Timest czáfolja a' M. Chronicle; toryk mérge; hírlapi bélyegek; Russel lord; hírek Canadából, Cantonbul és Sierra Leonebul 's a' t.) Franciaország (a' Temps pairkamaraí törvényszéke; a' király névnapja; egyveleg.) Spanyolország (Valdes fölszólítása a' lakosokhoz és hadsereghöz; útközet; kamarai vitás; lord Elliot 's a' t.) Németország.

MAGYARORSZÁG.

Pozsonyban a' RR. az urbéri 2ik királyi válsz kerületi taglalásában majus 11ikén már a' VII cikkely 2dik §szaig haladtak.

Ő cs. kir. fölsége gróf Reviczkyhez a' magyar udv. kancellárhoz majus 5kén intézett legfensőbb határozata szerint a' magyar kir. udv. kancellaria tiszt. concipistáját báró Kulmer Ferenczet a' kir. báni táblához számfelettes fizetéselen közbíróvá méltóztatott kinevezni. Ugyan ő fölsége april 23iki legfensőbb végzete szerint az udv. haditanácsnál megürült egyik titoknokságra Varga János tengerhadi titoknokot 's a' tengerhadi főparancsnokságnál politikai ügyekbeni előadót vala kegyes kinevezni.

Ő cs. kir. fölsége majus 5iki legfensőbb határozata szerint gróf Esterházy József cs. kamarásnak megengedni méltóztatott, hogy a' dán kir. Danebrog-rend közép keresztjét, valamint a' svéd kir. éjszakicsillag-rend nagy keresztjételfogadhassa és viselhesse.

A' pesti orvosi kar e' f. hónap 15kén délutáni 4 óraker tartott közgyűlésében, boncztudomány professorává nevezett dr. Csasz Márton ur' helyébe, szótöbbséggel dr. Rupp János urat választá jegyzőül. E' derék férfiú, kinek nevét „a' Choleráról“ irt magyar könyvecskéjén kívül az Orvosi Tárból is ösmerjük, mellynek egyik dolgozója volt, jelennen egy Physikával készül, mint halljuk, a' magyar literaturát bővíteni.

A' cs. kir. pénz- és bányauági udv. kamara Gränzenstein Gusztávot a' szomolnoki kir. bányauágielői főhivatal és kerületi-bányaszék titoknokát, udvari concipistává nevezé.

Fiume aprilis 15én: Mint honunkat, 's az egész ausztriai birodalmat, úgy szinte a' nagy egésznek csekély részét, Fiumét t. i. 's kerületét, méltó 's mély gyászba borítá bold. I. Ferencz Ausztria császárja, Magyar Horvát 's t. országok királyának martzius 2kán történt elhunytáról e' tengerpartokra érkezett szomorú tudósítás; 's a' szeretett fejedelem emléket gyászünneplésével hű alattvalói érzésinek sugaltából e' szabaddkikötő és város sem mulasztotta megülni. Martius 30, 31, 's aprilis 16 napjára valának határozva a' fölséges elszenderültért tartandó gyászmisék. Hogy ezek az ünnep komoly méltóságához illőkép mehesse nek véghez, nem sajnálá a' fiumei kapitányság költ-

ségit, a' koronás hamvadónak az itteni káptalan templomában valóban pompás gyászkatkat állítani. Martz. 29ke estvéjén a' harangok bús kongása, 's az Ürményi térre tűzött álgyuk moraja tudatá az illetődött polgárokkal a' bekövetkező gyászünnepet; mellyen a' kormányszéki épületbe naponként összegyűlve minden helybeli kir. 's városi tisztviselő, úgy nem különben a' kül nemzetek itteni consulai 's ügyviselői m. Almásy Móricz, gr. kir. kormányszéki első ülnök, fiumei 's buccarai alkaptány ur vezérlete alatt haladtak komoly csendben (mert e' gyászünnepen, az isteni szolgálat alatt zárva volt minden bolt, 's áruló vevő nélkül minden piacz) az említett szentegyházba. Ebben a' fő oltár, a' templom menyezetétől aláig, egy nagy fejezkeresztet viselő fekete szövettel vala bevonva, 's a' két sorban álló oszlopok közötti boltozatok, mint szinte a' karzat hasonlón fekete szövettel kárpitozva. A' templom hajójában állott a' fekete posztóval fődözött tizenkét lépcsőzetü magas, nyolcz oldalú gyászkatkat, több mint ötszáz égő gyertyával 's fáklával világítva; fölébe helyezve az oroszán-talpakon álló koporsó, ezen fölirással: FRANCISCO VNICO melly szavakra véssőjével mutatott egy a' koporsó mellett buba merűtten ülő geniusz; a' koporsó fölött arany czafranguveres bársony vánkosra helyezve a' királypálcza, kereszttes alma 's ezeken országunk koronája. A' gyászkatkatnak, a' templom ajtaja felé fordított részére Magyarország, 's ellenben-által az ausztriai birodalom, 's közben körül még hat, 's az ezeket elkülönző ki nyulatok alján más nyolcz oldalon, a' boldogult fejedelem által olly atyásan kormányzott egyéb országok 's tartományok czimerei valának füstve, 's ezüst rojtos szegélyü fekete szövettel kárpitozva. Szinte fekete posztóval valának borítva a' templom majd minden padjai. A' gyászkatkat fölött a' templom boltozatáról, úgy nem különben a' két mellette lévő oltáron is, a' gyászpompához illő, kevés szóval sokat kifejező, 's mély alattvalói hódolást, hűséget 's érzést tannásító latin fölírások diszlettek. Az engesztelő áldozatot fötiszt. Livak Ferencz fiumei kanonok, főesperes 's karós sz. jakabi apát ur mutatá be teljes egyházi szertartással; mellyre naponként a' boldogult fejedelem nemes tulajdonit, 's érdemeit magasztaló latin, olasz, 's horvát beszéd következett. Megjelentek a' szent ahítatosságon az itten tanyázó báró Mayer gyalog ezredének tisztjei is. — Aprilis 21kán tartatott az akadémiai sz. Vidről nevezett szentegyházban a' dicőitő áldozat (gloriosum) trónra most lépett Ferdinand új fejedelmünk hosszú életeért, 's boldog uralkodásaért, mellyen szinte minden királyi, városi 's katonai tiszt megjelent, 's mellynek végeztével hasonlókép velős és szép olasz beszéd serkente a' fejedelem iránti hűségre.

ANGLIA.

A' toryk, csakhogy Russel lord népszerűségének ártsanak, minden eszközt megkísértének, sőt még hazugságokra is vetemültek, 's azt különösen a' lelkészek ügyekezének terjeszteni. Így állították például, hogy J. Russel lord katolikussá lett 's lady Ribblesdale is, kit a' lord nem rég vett el hitvesül. A' M. Chronicle megczáfolja mind ezen állítást, 's a' toryk szemére lobbantja ez alacsony módot, mellyel ügyeket védelmezik. — Nottinghamban Sir John Hobhouse minden versenytárs nélkül megválasztatott, 's a' választókhoz tartott beszédében azon egyességet dicsérte, melly a' külön osztálybeli reformerek közt győzedelmet szerze a' haladás elvének, intvén egy uttal mindnyájokat, hogy ezen egyértelműségben folyvást maradjanak meg. Reményét fejezé ki továbbad aziránt, hogy Skótzia ezentul is segíteni fogja Irlanddal együtt az előterjesztendő reform rendszabályit. Az egyességet azért is nagyon ajánlotta még, mivel a' lordok házában nagy ellenszegülés forrongás torzong minden javítás ellen. Megigéré azután, hogy mindazon ígélet, mellyet a' népnek tettek, teljesíteni fog. Beszédét folyvást harsogó tetszés szagatá felben, 's végzetül hosszan tartó taps rekeszté azt. — Alsó-Canadából martz. 17ig terjednek a' hírek, de legkevésbé sem nyugtatók, mivel az alsóház megtagadá az adót, és szét készül oszlani, folyvást sürgetvén, hogy a' kormányzó vád alá vonassék. — Cantoni hírekszerint nov. 2ról a' bengali kormány ügyviselőt küldte Chipába thémag és növény-vásárlás végett, 's hogy még egyszersmind thé-műveléshez értő chinaiakat fogadjon. Ezen küldött egy tengerosztálybeli tiszt, ki Gutzlaff ur társaságában gyors vitorlázón a' part mentében Amoy révig haladt, hol kiszállottanak, 's egy chinai által vezetve két napi utat tettek a' szárazon, hogy Ancoy-thémagot szerezzenek 's művelésmódját kiemléljék ki. A' lakosok mindenütt barátságosan fogadják őket.

Az új kormány tagjainak megválasztatása kedvezőleg halad; közülök már többet ismét megválasztottak, még pedig úgy, hogy tory versenytársaik reményvesztve minden szerencse-kisértés nélkül léptenek vissza. Többek közt Spring-Rice urat is, a' Times által annyira kigúnyoltat, megválasztá Cambridge. Ez alkalommal ő is beszédet tartott, mellyben említvén, hogy a' gyűlésbeli vaimennyi tag, akár whig vagy tory, akár reformer, vagy conservatív legyen, mind ugyanazon egy britt királyság britt alattvalója, 's egy közhaza gyermeki; különösen kiemlé azon körülményt is, hogy Cambridge választóji már három ízben választották meg őt, 's ő mindenkor meggyőződését követte követházi állásában változat-

lanul. „Nekem, úgymonda, egy beszédemet sem kell visszavonnom, egy szavazásomat sem megbánnom, semmi fonák viseletem miatt bocsánatot kérnem. Soha ellenségimet alacsonyítgatva magamnak szózatot szerezni nem akartam; sokat közülök még tisztelek is, mint az igen tisztés baronetet, ki utóljára volt a' kormány feje. (nagy tetszés). Ő volna utólsó, ki ellen párt-okokból zajt indítanék 's a' t. Azon ígélettel, hogy a' ministerek felszeg rendszabályokat előterjeszteni nem fognak, zárá beszédét, mellyet nagy tetszés követte. — Egy levelező Londonból april 21ről, megczáfolja azon ál félelmet, mellyet a' toryk színlének, mintha a' whigek urasága veszélybe hozná nem csak az angol arisztokrátiát 's alkotmányt, hanem még a' braunschweigi uralkodó házat is. „A' legradicalabb angol sem republicanus Angliában, úgymond e' levelező, és szinte olly idegen attól mint a' leroyalistább spanyol; mivel hazája történeteiből tudja minden angol, hogy az alkotmányos monarchia az, mi jogait leginkább biztosíthatja. A' braunschweigi ház pedig szilárdul ül királyszékén 's a' t.

Kisdéd mutatványul azon szellem és hang ismértetésére, mellyben a' tömérdek Times a' torykat védi most, egy cikkelyt hozunk föl belőle: „Csupán kis időre, 's csak igen rövidre ránczigálhatni úgy a' bábokat, hogy még illetlenül is viseljék magokat azok tapsai alatt, kiknek hasznára vagy gyönyörűségére élnek, mozognak 's léteznek. De hogy rövid tartású órájokat a' deszkáza-ton (szinpadon) büntetlenül hosszabbíthassák meg, az nincs a' lehetőség körében. Bohó-jankó (Hanswurst) fából van, 's a' nézők közt a' legbutább paraszt is előbb utóbb által fogja ezt látni 's által a' nép is végre, hogy míg ezen ország kormánya pártüggé tétetik, igen valószínű marad, hogy az ügyeket olly drágán fogják igazgatni, a' mint csak lehet; 's olly jól, vagy rosszul, a' mint véletlenül az uralkodó pár tagjai ügyesek, vagy botorak, tapasztaltak vagy tudatlanok. A' csatlós ugyan azt mondja: „jó lónál nem kell színre nézni, de politikai pályafutásban megfordítják a' mondást. Itt az állat színe, jelességének bizony-sága. Ugy hisszük, a' cynicusok szerzője volt, ki azt tanácsolta: 'szavazzanak, hogy a' szamarak ezentul lovakká legyenek; 's midőn javaslatát kinevették, azt mondá: „Hogyan? hisz az én tanácsom egy mákszemnyivel 'sem butább, mint a' mit ti naponként cselekesztek; mert folyvást olly férfiakat választotok hivatalokra, kiknek egyéb foghatóságuk szózatoknál nincsen.“ Am pillant-sanak olvasóink a' mostani kormány némely tag-jaira, 's mondják meg: valljon a' cynicus tanácsát az ólbeli előléptetés iránt, a' status-hivatalban most divatozó előlépések nem mulják e felül?

—De megfelel a' Timesnak a' Morning-Chronicle, ha nem olly gorombán is, de élesebben: „A' tory-igazgatás alakultával, ugymond, azt bizonyította be a' Times olvasóinak, hogy attól semmi sem függ: ki a' minister, minthogy a' reformbill kitűzte azon határvonalat, mellyben ezentul minden minister mozgani kénytelen. Társunk akkor embereit Fallstaff szerint válogatá: „Mit gondolok én valamely ember czombjával, vastagságával, nyakával 's hasával? Oh adjatok szikárt, de kíméljétek meg a' nagyokat.“ Mi gyönyörködve meg volt akkor a' Times elégedve Fallstaff ujonczáival — millyenek Knatchbull, Goulburn és Herries valának! „E' legények helyesek,“ vala jelszava. „A' rendszabályokat, nem az embereket,“ mintha a' reformbill észtehetséget 's érzelmet mintegy csuda által csak mellékdologgá tett volna. A' ministerség másultával e' tanok (doctrinák) is megváltoztak. A' Times most megvetőleg beszél bábokról, 's fából metszett lényekről; de a' vezér-ut, melly négy hónap előtt fő-dolog vala előtte, most minden erejét elveszté. A' Times azon panaszkodik most, hogy nincs biztosíték, mellynél fogva csak jó, 's annál kevesbé, hogy csak a' legjobb, legderekabbb férfiak választatnának a' legfontosb hivatalokra. Azonban derekasságra nem sokat ügyelt a' Times, midőn Goulburn, Knatchbull, Ellenborough, Herries és társai kinevezettek, azt mondá ő akkor: az elég, ha Peelnek, Wellingtonnak és Lyndhurstnak van agyveleje (esze). Most ellenben legalább 24 jó statusférfit kíván. Mita' Times Báb-v. Bohó-jankóru mond, az négy hónap előtt teljesen volt alkalmazható, 's akkor dicső jóslás lehetett volna. Ugye de nem először tartattak bábok férfiaknak, és férfiak báboknak! Tudva van ama' peer kopott története, ki véletlenül a' fabáb-játékon megjelenvén, csudálkozását jelenté azon, mikép ő e' kis emberfajt, e' törpéket soha sem látta még, kik olly ügyesen vitték dolgait. S' miután baráti híjában ügyekeztek megfoghatóvá tenni előtte, hogy ezen alakok, mellyeket ő emberi lényeknek tart, csak bőrből és polyvából készültek, végre a' kárpit (függöny) megé vezetétek őt, 's megmutogatván neki a' bábokat katulyájokban, meggyőzék őt a' valóságról. Néhány esttel később a' nemes peer a' Drurylane-játékszinbe megy 's midőn szomszédja megjegyző, mirendkívül tetszenek a' színészek neki, szemébe kaczagott 's mondá: „Csak fogja Ön tán tudni, hogy azok csak bőrből 's polyvából vannak?“ Látván pedig a' csudálkozás némelly jeleit, hozzá adá: „Ha kéttli Ön, menjen csak a' kárpit megé, hol őket mindnyájokat katulyáikban lelendi, mert csak vasdróton ránczigált kitömött bábuk azok. Szint-igy csalatkozik a' Times. Minthogy látja, mi rövid óraig játszá a' tory-bábok játékjokat 's ismét

katulyájokba tétetnek; azt következteti a' jámbor lap, hogy a' legközelebb jelenést is, mellyet lát, csak hasonló bordáju bábesapat fogja játszani, mellynek bőrével, polyvájával 's drótjával (sodrag) olly annyira megismérkedett. Meddig fognak színésziink a' színen maradni, a' közönség tettségétől függend. A' titkos-kamarai rendszer idővel mindenütt felsült; 's a' mostani ministerek annyival több reményt nyernek maradhatásukra, mert látják 's érzik: mikép minden buzgó munkásságuktól 's egyértelmű összehatásuktól függ. Szükségképen tudniok is kell, hogy mihelyt a' közönség elhagyja őket, a' színigazgató is elbocsátandja őket. Nem csillogó észtehetség egy-nél kettőnél az, mi leginkább kívántatik, vagy célra vezethet. Azon kormánynak, melly versenyt halad a' nyilvános véleménnyel, nem kell ama' személyes óriási erő, melly az ellenszegülés minden megkísértésre szükséges. Viz ellen evezni több 's nagyobb erőtetésbe kerül, mint viz mentében siklani le a' hajóval. Láttuk Peelt, mikép küzde a' nyugalmasan ömlengő habok ellen, 's minden erőködése daczára, minden kétségbeesett evezőcsapása mellett is, mikép vettek mindig messzebb vissza egész az evező letételeig. Ha a' hajó orma hamis irányban áll, akkor a' legnagyobb erőködés is hasztalan; azonban kezeink elég erősek és ügyesek, ha viz mentében bocsátkozunk. Mit a' műszerészek elpazarlott erőnek neveznek, kormányunkban sok ollyast találunk azon kisebb v. nagyobb ellenszegülés miatt, mellyet a' nép nagy tömege ohajtásai ellen alkalmazni szükségesnek hittek mindenkor. A' nagy status-műszerben mindig hasztalanan surlódás volt a' nyilvános véleménnyel, mellynek eltávolítását erőszerezésnek vehetni. Jó érzelmű értelmes férfiak ministersége, kik a' népre támaszkodnak, a' nemzet világos érdekeit vevén irányul, képes lesz nyugalmasan vinni a' kormányt; ellenkező értelemben csupa Pittekből 's Peelekből álló kormány sem mozoghatna 's néhány héti harc után elsodratnék. Ügyünkre tehát nem szükségesek óriások, mert óriási azon segély, mellyet barátságos vezérlés alatt milliónyi szívek adnak.“ —

More O'Ferral ur, irlandi katolikus 's alsóházi tag, még is kineveztetett a' kincs lordjai egyikének. — Az Examiner, nagy radical lap, egyenként előidézi a' radicalok fejeit, kik az új ministereket mindnyájan támogatni fogják, reményét fejezven ki, hogy a' ministerség is kielégítendi rendszabályival a' népet. Említi azután azt is, hogy többen a' radicalpárt főbbel közül ajánlásokat kaptak az új kormánytól tisztség-vállalás iránt, de azt el nem fogadták. Ezek közül Bulwer urról azt mondja, hogy ő mint az olvasó közönség kedves szerzője, inkább szeret független követ maradni, mint le-

kötött tisztviselő, minthogy szerzői munkássága ügyis többet jövedelmez neki évenként, mint bármilly hivatal. Hasonlót mond a' Spectator is Ward urról, hogy önéki is, még a' mult ülésben, tétetett ajánlás tisztség iránt, de ő azt nem fogadta el. — A' kézműves egyesület nagy terében ápril 28án számos gyülekezet vala jelen, a' hirlapok bélyegára eltörlesztéséről tanácskozni. A' gyűlésben több alsóházi tag is megjelent u. m. Roebuck, Ward, Wakley, Fergus O' Connor, 's a' t. 's a' jelen voltak száma több vala 2000nél. Brougham lord és Hume irásban mentegették magokat meg nem jelenhetések miatt, de egyszerűsmind kifejezék mindketten, hogy a' gyülekezet szándékival teljesen egyértelműek. Azon beszédek közül, mellyek ez alkalomkor tartattak, megjegyzést érdemel Fergus O' Connoré, mellyben következő helyet is olvashatni: „Én teljesen egyértelmű vagyok az előttem szólottal azon reményre nézve, mellyet javítások tárgyában a' ministerekről a' nép táplál 's én is meg vagyok győződve, hogy a' whigek szintolly kevéssé hajlandók könnyíteni a' nép terhein, mint a' toryk. Csak a' radicalok azok, kik ezen ország ügyeit valóban képesek vinni helyesen. (zajos tetszés) A' whigek ugyan fényes ígéretekot adtak, de cselekvéseik mindig ingadozók voltak. Már akár-mint legyen, mi a' hirlapok bélyegára eltörlesztését fogjuk kívánni. A' radicalok hatalmasan segítették a' whigeket a' toryk megbuktatásában; de igen csalatkoznak a' whigek, ha azt hinnék, hogy a' radicalok már most kezeiket zsebeikbe fogják dugni és mélnézni! Nem, ez bizony nem történik meg; mi szakadatlanul fölemelendjük szavunkat mind a' parlamentben, mind a' népgyűlésekben, 's nem nyugszunk előbb meg, míglen a' nép ohajtását teljesen nem valósítottuk. A' püspököknek ki kell a' felsőházból záratniok. (Öst. Beob.) (tetszés.) A' lordoknak választott lordokká kell lenniök! (nagy tetszés tapssal.) Titkos szavazásnak kell behozatni 's a' parlamentnek rövidebb idejűnek lennie. A' katonai tisztségeket nem lesz megvásárlani szabad ezentul 's a' henychivataloknak (sinecure) a' seregben 's mindenütt el kell töröltetniök. (a' taps és tetszés folyvást tart és öregbül.) Ezentul a' választási egyedárosságot (monopoliumot) el kell törölni, 's teljes vallási szabadságot hirdetni. (hosszan tartó igen zajos tetszés.)“ E' beszéd után kérelem határozatát az alsóházhoz a' hirlapok bélyegára eltörlesztése iránt. —

Az alsóház azon tagjai száma, kik miniszterekké lettek, 's kiknek ennélfogva újra választás alá kelle állaniok, 22re megyen. Ezek közül már tizenkilenc meg van választva 's így csak három van még hátra, ugymint: Murray ur, Mor-

peth lord, és J. Russel lord. Ezen utolsó sorra járja a' megyét és mindenütt beszédet tart a' választókhoz. Azon körülményt, hogy már 19 meg van választva, a' whig lapok nagyon kiemelik, mert a' januáriusi újválasztáskortizenegy bukott vala meg a' ministeri tagok közül. Manchesterben Poulett Thomson ur a' kalmár-kamara elnöke 's védelmezője a' kereskedési szabadságnak 3205 szózáttal választatott meg 1839 ellen. — John Russel lordnak Teignmouthban nagy lakomát adtak tiszteletére. Ez alkalommal Ewart ur Liverpool várostól fölírást nyujta be neki, mellyben megegyezéseket fejezik ki az aláírók az alsóházban védett javaslatival, 's örvendéseket jelentve szerencsét kívánnak neki annak megtörtént kiviteléhez. J. Russel nagy lelkesüléssel fogadott beszédben mondá el köszönetét. Utána Bowring dr. szólt, 's Grey ministeriumának azon szemrehányást tevő, hogy inkább a' lordokra mint a' népre nézett. Bizonyítá egyszerűsmind, hogy a' radical párt teljes bizodalommal van a' mostani ministerek iránt, kiknek céljok egy. „Én, ugy monda, beszédét végezve, nem gáncsolom a' ministereket, ha nem teljesítenek mindent; tegyék csak azt, mit viszonyaikban teljesíthetnek. Én tudom, hogy ez által csak az angol nép érzelmit fejezem ki; ismérem én azon nehézségeket, mellyek az igazgatást környezik; tudom, hogy az egyház, az udvar és a' peerek hatalma ellene van. (halljuk! halljuk!) A' nép nem akarja a' kormányt kívánságokkal akadályozni, millyeket csak szabad emberek ajánlhatnak 's adhatnak meg; de csak lépjenek a' ministerek helyes ösvényre, melly jó és népszerű igazgatásra vezet, akkor az ország csalhatlanul támogatni fogja őket. Ö. B. Russel lord költségtelen megválasztására az adakozások naponként tetemesbülnek. Összesen már 5000 font sterling jött be, mi majd 150,000 forint váltó pénzkeletünk szerint. A' Times korholja a' conservativeket, hogy nem hasonló melegséggel pártolják feleiket 's egyúttal a' whigeket is szidalmazza, hogy eddig csak szinlésből akarták Brougham lordot a' kabinetből kihagyni, 's most ismét még is lordkancellárnak készülnek őt tenni. — A' Courier is hevesen harczol Brougham lord ellen, mert ő vala első pendítője 's javasloja a' hirlapi bélyegár-eltörlesztésnek. —

A' király ápril 30kán Aranjó Ribeiro brazilai követnek 's Namik basának a' porta rendkívüli követének bucsú-udvarlását fogadá el. Ekkor átadta egyszerűsmind Nuri effendi a' szultán új követe 's meghatalmazott ministere a' királynak megbízó-levelét, 's megüdvözlé őt hihetőleg török vagy franczia nyelven, 's magasztalá azon egyességet, melly a' magas porta és Nagybritannia közt áll fen. E' barátságos egyértelem tartós főnmarasz-

tására biztos jelnek emlité, hogy az angol kereskedés az ottoman birodalomban teljes szabadsággal bir. — A' francia Constitutionelben egy levél Londonból így ír: „Midőn Palmerston megtudta, hogy a' diplomatai kar tagjai, ugmint Pozzo di Borgo, Bülow báró 's több követ a' külhivatalba készülnek, előbb megtudakozá őket: követségi formaruhában fognak é megjelenni, mint hivatalos látogatáskor szokás 's megértvén hogy a' követek e' szokást nem szándékoznak megtartani, hanem csak közönséges frakkban megjelenni, reggeli pongyola-köntösben fogadá őket. A' látogatás ennél fogva kurta volt, a' hang rideg és hideg. Pozzo di Borgo gróf vivé a' szót, és szerencsét kívánt Palmerstonnek a' külministerséghez, mely e' minister-változás által tapasztalt kezekbe jött ismét. Palmerston lord hideg udvarisággal felelt; 's nyilvánítá mikép Anglia a' műveltség előmozdítása végett kötelezettnek érzi magát föntartani a' közbékét. A' követek ezóta nem jöttek többé Palmerstonnal össze. A' külhivatalban egyik sem jelent meg, 's azt hiszik közönségesen, hogy nyáron, ügyviselőket hagyván hátra, a' száraz-földre fognak visszatérni. —

A' király Grey gróf mellszobrát rendelte meg márványból, hogy azt Windsorban a' hosszú karzaton, hol már számos híres férfimellszobra díszlik, fölállíttassa. — A' lordmayer april. 30án elfogadá a' kültanács összehívása iránti kérelmet, hogy ő felségéhez az utolsó ministermáltás végett nyújtandó hála-fölrásról tanácskozzék, a' választ azonban rá majus 5ig elhalasztotta. — Alsó-Canadából folyvást szomorító a' hírek, 's még nem tudni: mi sikere lesz az oda küldött, de még meg nem érkezett biztosok közbenjárásának. — Sierra-Leonei levelek szerint feb. 4ről, noha meg van ott a' rabszolga-kereskedés tiltva, 's az angol czikázó-hajók szorosán ügyelnek mindenre, a' rabszolga-kereskedést mindazáltal még is nagy mértékben üzőgetik. Az angol czikázó-hajók nem kis idő alatt 5 hajót fogtak el, melyek összesen 2305 rabszolgával voltak megterhelve, és Sierra-Leoneben szállottanak ki. A' rabszolgák közül mintegy 4 vagy 500 hullott el a' rozsbánás miatt. Egyik spanyol hajón, mely 712 rabszolgát vitt, a' kapitány spanyol katonai tisztköntöst viselt. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' királyné Joinville hggel és Marie hgaszszonnyal Brüsseltől april. 29én érkezett vissza Parisba. — A' la-chartre-i, semuri, és angoulêmei ügyvédség is ellenmondott az ügyvédekkel illető, már ismert, kir. rendeletnek. — Azon panaszok, melyeket a' párisi vádlottak a' főügyész ellen támasztottak, ki vonakodék a' részökre kedvező tanukat előhozatni, még sem voltak sikeretlenek.

Martin azt felelte nekik, hogy azon tanuk, kik személyes helyzetjöknel fogva kárpótlás nélkül nem lehetnek el, hivatalosan fognak előhozatni. A' vádlottak illyet 151et kívánnak. Temps szerint a' vádlottak kifogásokat szándékoznak tenni azon pairek ellen, kik a' következő osztályokba esnek: 1) Baillet ellen, ki atyja egy, a' szomoru polgárháboruban elesett áldozatnak, 's 1834ben nevezetett pairré. 2) azon pairek ellen, kik változó vagy elmozdítható hivatalokban vannak, mint követek, nyilvános oktatási tagok 's t. i. 3) A' katonai szolgálatban levő pairek ellen, kik, valamint az előbbie, szózatjok következésiben vagy nyugalomba vagy féldijra tétethetnek; 4) Azon pairek ellen, kik a' tüileriák kir. házához tartoznak. E' kifogások mind a' főbenjáró törvénykönyv külön cikkelyeiben alapulnak 's ezek leróttokkal a' pairkamara huszonöt számra olvadna le. Alig hihetni, hogy a' pairkamara e' kifogásokat elfogadja. — A' Temps a' francia gyarmatokban 1830 óta fölszabadított rabszolgák számát 24,125-re teszi. —

Majus 1jén, mint a' király névnapján nagy udvari ünneplés volt a' tüileriákban, mely alkalomkor a' király nyilvánosan fogadá el a' diplomata kar, a' pair- mint szinte a' követház, a' számtiszt-ség és cassatioszék, a' hely- és egyéb hatóságok küldöttségei szerencsekívánatit. Apponyi gr. volt a' szónok a' diplomatai kar nevében. Beszéde közönséges békére czélt, 's azon egyértelműre, mely Lajos-Filep 's a' külhatalmak közt létező. Dupin szavaiban, ki a' követház képeben tartá üdvözlétét, némi elégtelenségi szint vettek észre. — A' j. de Paris tagadja, mintha a' főügyész megtagadta volna a' vádlottaktól, hogy szegényebb tanuk hivatalosan hozassanak Parisba. — A' pairszék majus 2án összegyűlt, 's 37 pair küldvén be írásban mentességét a' pairszék azt végzé, hogy csak azon pairek mentetnek föl, kik betegség által gátoltatnak. Elhatározottat az is, hogy azon ministerek, kik pairek egyszersmind, helyeiket elfoglalhatják, az elnök is határozottan kinyilatkoztatá, hogy csak ügyvédek 's első lépcsőbeli rokonok fognak a' vádlottak védelmezőül elfogadtatni. Elvül még azon jogot is magának tulajdonítá a' pairszék, hogy kényszerítheti az ügyvédeket hivatalbeli védelemre; ez uttal azonban ezt alkalmazni nem szándéka. Az itélethozásra szükséges pairek száma iránt jövő ülésben foghozatni végzés. A' Temps 157 párisi nemzeti értül aláírtellenmondást közöl, mellyél fogva ők mint polgárok 's nemzeti örök, az apr. 16kán hirdetett napiparancs ellen kelnek ki, mely a' nagy politikai pör folyta közben a' pairszék előtt a' nemzeti őrség általteendő szolgálati rendet szabja elő, 's egymásnak becsületszavoknál fogva kötik le magokat,

hogy minden rendkívüli szolgálatot, mellyet ama pör következtében kívánnának tőlök, egyenesen megtagadnak. —

Stuttgarti lapok következő telegraphi hírt közlenek Parisból majus 5-éről, délután 4 óráról: „A' nagypol. pört a' pairszék előtt megkezdették. Az ülésben nagy rend uralkodik. Paris teljesen nyugott. A' nemzeti őrség szolgálatját szokott pontossággal teljesíti.“ — A' National szerint a' nemzeti őrség 5ik osztályának azon csapatja, melly az említett ellenmondást a' parancsolt szolgálat ellen a' pairszék előtt folyandó pör alatt aláírta, föl fog oszlatni. — Livingston ur maj 1sőjén Parisból Havreba érkezett. A' cherbouurgi révben horgonyzó Constitution nevű fregát nem sokára Havreba jövend őt családostul Ujyorkba szállítandó. —

SPANYOLORSZÁG.

April 21kén a' képviselőház ülésében Alcalá ur kívánatára fölvilágítást adott a' kormány lord Elliot küldetése felől. Alcalá ur t. i. vitatás közben föllállván: „Használni akarom, úgymond, a' minister-elnök jelenlétét, 's egy kérdést in-tezni hozzá, melly nem régiben Europa legelső törvényhozási gyűlésében a' britt parlamentben is közbenszólási alkalmul szolgált. Lord Elliot küldetése az, melly iránt kérdésemet teszem; erről a' hírlapok különbözőn tudósítanak 's én különösen lord Mahon nyilatkozására fordítom figyelmemet, mellyet ezen ur Duncombe kérdése-re feleletül adott. A' nélkül hogy föltáratni kívánám a' lepelt, melly a' ministerség titkait edezi, némi fölvilágosítást még is sürgethetek e' tárgy iránt, melly annyira érdekel bennünket 's mellynek nyilvánosságra tartozását kétségbe sem vonhatni. A' helybeli hírlapok egyikének állítása szerint: Lajos-Filip a' francziák királya a' spanyol háborura nézve kinyilatkoztatta, miszerint ő megengedni nem szándékozik, hogy köztünk az anarchia győzelmeskedjék 's úgy verkedjenek mint Paris és Lyon utczáin. Már pedig e' hírlap véleményei igen hasonlítanak a' ministerségéhez; bizonyítja ezt azon körülmény is, mi szerint a' katona-testületeknek ajánlatott, hogy e' hírlapot járassák magoknak.“ A' minister-elnök erre következőn felelt: „A' ministerség, távul attól, hogy illy tárgyban fölvilágítástól tartózkodnék, inkább örömmel nyul az alkalomhoz őszintén elmondani mindent, mit mondania lehet, habár az idő erre nem látszik is eléggé alkalmasnak, minthogy az angol küldött épen a' trónkövetelő táborában vagyon. Általjában a' hírlapok Duncombe ur kérdését, valamint arra lord Mahon feleletét is igen helytelenül közlék, hihetőleg mivel a' j. des Débatsul merítették azt, melly a' dolgot hiányosan közlé. (A' j. des Débats kikel

e' vádellen, 's bizonyosakká teszi olvasóit, hogy ő a' cikkelyt mindenekben helyesen közlé). A' minister erre fölolvasta Duncombe ur kérdését egy angol hírlapból, 's mielőtt Mahon ur válaszára jöne, így folytatá beszédét: „Tudva, hogy biztos érkezik, ki utasítva van a' praetendenssel alkudozni 's küldve olly ministerkormánytól, mellynek d. Carlos iránt bizonyos hajlandóságot tulajdonítottak, nem lehetne valóban csudálatos, ha a' szabadság igaz barátiban némi bizodalmatlanság serkent volna az egész küldetés iránt; de meg kell vallanom 's lord Wellington valamint szinte R. Peel igazlatára legyen mondva, e' bizodalmatlanság bennünk nem támadt vala föl. Hasonlóan nem fogják hinai az urak, hogy talán én e' kifejezés alá valami hízkelkedést akarok bujtatni; nem, mert a' spanyol kormány soha nem aggódott azon, hogy az épen megbukott angol ministerség talán kedvezéssel volna a' praetendens ügye iránt. Sőt inkább mi e' ministerségtől folyvást a' legjobb szándék tanujeleit vettük mind országunk mind a' szomszéd Portugália törvényszeres ügye iránt, 's e' szándékát nem csak szavakban nyilatkoztattá, de tettel is, midőn gőzhajókra szükségünk volt 's több más alkalomkor is. Ezt mondom a' törvényszerűség baráti megnyugtatótatásukra 's a' praetendens párthiveinek minden reménytől megfosztatásukra.“ Fölolvása ezután a' szónok lord Mahon feleletét, mellyben kinyilatkoztatik, hogy lord Elliot küldetése csupán azt czélozza, mi szerint a' spanyol háborui vérontás és eddig követett borzasztó bánásmód megszüntessék; hozzá tevéen hogy e' küldetés mind a' spanyol kormány mind a' francziák királya megegyezésökkel történik. „Nem szükség, folytatá a' szónok, ennél több fölvilágítást tennem; kiki látja, hogy a' küldetés csak új tanujele a' szövetséges nemzetek barátságának. A' ministerség maga nem bocsátkezhattott olly alkudozásba, melly a' korona méltóságát 's nemzet becsületét sérthet. A' ministerség isméri a' nemzetet, mellyet kormányoz, 's nem egy izben lehete már töle hallani, miképen senki kétségbe nem vonhatja, hogy közte 's a' praetendens közt egy áthághatatlan korlát 's vértenger van. Galiano ur: „Attól tartok, hogy idegenek avatkoznak ügyeinkbe, de attól nem, hogy kormányunk ohajtana a' kül avatkozást.“ Martinez: „Uraim! fejtsük meg a' kérdést. Nem arrul van szó, hogy föllázadt tartományinkkal alkudozunk, 's e' részben köszönöm Galiano urnak a' ministerség iránt tett méltató észrevételét; de mi aggodalmát illeti, erre ki kell mondanom, hogy senkinek sincs joga belső ügyeinkbe avatkozni. Többször említém már, miképen a' négyesszövetségi szerződés pótolékezikjei fölhatalmazzák kormányunkat segedelmet kérni a' szövetséges

hatalm
szüks
hog
a' nem
Erre
ső ad
imez:
den j
mint
tossá
melly
törvén
ja a'
gi, pol
Gik R
a' stat
marát
„Ámb
val e'
hog
valódi
tei kö
lan ne
letet
hiva,
rends
zuiták
bul k
XIV
hozatt
tanács
tehat
ben's
ban.“
gadá-
litást
„Nava
sege
éjszak
tésere
sem b
e' cha
érzi a
gat, s
zaitok
ját ja
melly
dok é
ember
ki vég
koló's
métel
vissza
élhess
erőt v
melly

hatalmaktól mind vizen mind szárazon, ha arra tán szüksége lenne; de a' ministerség úgy tartja, hogy neki senkisegedelmére szüksége nincs, mert a' nemzetre 's törvényekre tart számot (tetszés). Erre a' kamara általlért a' napirenden volt belső adósság-szabályozásra, mellynek 6ik czikkje imez: „Hasonlókép vétessék el az Inquisitio minden jószágá, jövedelme, vagyona 's a' t. valamint a' Jezuiták jövedelmei“ Ferrer ur: „A' biztosság csupán a' 3ik t. cz. fölolvastatását kéri, melly a' jezuita-rendet eltörletni parancsolja. E' törvény III. Károlytól van.“ Gonzales ur javalja a' biztosság 6ik czikkbeli javaslatát igazsági, politikai és gazdasági tekintetből. Állítja, hogy 6ik Károly megparancsolá a' jezuiták jószágát a' statusadósság fizetésére fordíttatni, 's így a' kamarát sem foszthatni meg e' biztosítéktól. Martínez: „Ámbár az inquisitio a' század fölvilágosodásával ellenkezésben állt, annyi még is bizonyos, hogy azt csupán a' mostani kormány irtotta ki valódilag, 's az eltörlő decretum egyik azon tettei közül, mellyek föls. királynénknak halhatatlan nevet, ministereinek pedig érdemlett becsületet nyujtanak. Még nem vala e' gyűlés összehiva, midőn a' kormány a' jezuiták iránt teendő rendszabásokról már eleve gondoskodék. A' jezuiták, miután III Károly által Spanyolországból kiűzetek (5 évvel előbb mintsem a' rendet XIV Kelemen pápa eltörlé) 1815ben újra behozattak az országba, de a' nélkül, hogy a' status-tanács megegyezése kikéretett volna. A' kormány tehát most megegyezik a' társaság megszüntetésében 's jószágának statusadósságokra fordíttatásában.“ Erre a' fölhozott 6ik cikket a' kamara is elfogadá.— Gen: Valdes april 18kán következő fölszólitást bocsátott a' fölázadt tartományok lakosihoz: „Navarra 's baski tartományok lakosai! Ő fölsége a' mi törvényszerű királynénk, engem az éjszaki hadsereghöz, melly tartományitok békitésére küldetett, vezérül nevezett ki. Küldetésem békes természetű 's csupán töletek függ, hogy e' characterét megtartsa. Ő fölsége fájdalommal érzi a' nyomoruságot, melly benneteket sanyargat, szomorun nézi vagyontok földulatását 's házaitok pusztíttatását. Mulhatlanul szükséges saját javatokra úgy mint a' nemzet nyugalma, mellynek ti csekély részecskéjét teszitek, ez undok és testvérölő háborunak véget vetni. Néhány ember gyujtotta föl ennek tüzet köztetek, olyan, ki végső pusztulástokat semmibe veszi, csak gyilkoló 's rabló kedvét uralkodtathassa. Szükséges, ismétlem, e' pusztító háborunak véget vetni, 's visszahozni a' nyugalom és jólét napjait, hogy élhessétek azokat, mi előtt a' gázság és árulás erőt venne rajtatok. 'S ebből áll nemes hivatásom, mellyre ő fölsége megbízott 's mellyet bármi áron

végre hajtani fogok. Ti már régóta ismertek engem, tudjátok tehát tapasztalásból, hogy emberi indulatu 's elnéző vagyok; azonban valamint igaz, hogy e' természeti indulatomat szivből követni törekszem, úgy való, hogy azt, valahányszor hivatásom kötelessége kívánandja, föl is tudom áldozni. Ő fölsége általam ezennel mindennek teljes bocsánatot hirdet, ki 14 nap lefolyta alatt elpártolását megbánván, fegyvereit lerakja 's mint rendre térő a' törvényszerű hatóságoknál jelenti magát. Reményli ő fölsége, hogy szülék, hitvesek, rokonok és barátok sietni fognak övéikhez, kik erőszak és rábeszélés által vonattak a' lázadók soraiba, 's tudatni fogják velök ez egyetlen szabadulásmódot, ez anyai de egyszersmind utolsó kegyelmet. Ellenkező esetre, ha t. i. a' kitűzött határidő alatt az elcsábítottak meg nem térnek, kénytelen vagyok ezennel nyilatkoztatni, hogy bizonyos völgyek helységeit, mellyekben a' lázadók tartózkodni szoktak 's a' lakosoktól segédforrást nyernek, egytül egyig minden kivétel és kimélés nélkül porrá égetendem. — Kivéve lesznek mind személyre mind vagyónra nézve azon lakosok, kik elhagyván helyeiket vagy más nyugalmas tartományokba vagy seregeink által elfoglalt helyekre költözendenek. Fájdalmasan esik illy rendszabást tennem; de hol a' haza java szól, ott csakugyan el kell némulni minden emberi érzelmenek. Russziát Moskau fölégéteése mentette meg. Lakosok! én bocsánatot és békét hirdetek köztetek, vagy üldözést és kiirtást. A' választás rajtatok. Hagyjátok a' hiu reményeket, mellyekkel hizelegnek nektek, kik szerencséjüket romlástokon akarják építeni. Tekintsetek a' többi tartományokra, mellyekből a' félszigeten 's tengeren túl a' nagy spanyol birodalom áll, 's látni fogjátok a' boldogságot 's új letet, mellyet azok a' mi törvényszerű királynénk békes kormánya alatt élnek, 's tapasztalni azon szerencsés helyzetet, mellyet egyértelmők biztosít, 's melly ellen korlátolt segédforrásitok mind hiuk mint füst. Bár legyen egyszer már vége ez olly egyenetlen, valamint rátok nézve csak pusztító háborunak! Europa nemzetei kedvetlenül sőt keseredve nézik e' harcot 's ohajtják azt mentülelőbb megszűntötnék tudni, 's a' hatalmasbak, mint Franciaország és Anglia ünneplés szerződéssel kötelezék magokat a' királyné 's uralkodónénk igaz ügyét épségben föntartani. Valóban nem marad egyéb segédforrástokul, mint ő fölsége jósága; forduljatok tehát hozzá bizodalommal! én ősziatén kinállak meg vele benneteket az ő királyi nevében. Vitoria főszállás. Valdes hadminister.“ —

Valdes e' fölszólitáson kívül ugyan april 18kán egy másikat is bocsátott közre a' katonaság-

hoz. Ő ebben, a királyné meghagyta, jutalmat ígér a vitézeknek; hogy pedig az eddigi hadi buzgóság 's vitéz viselet sem maradjon érdemlett kitüntetés nélkül, vett utasításához képest hirdeti a seregnek: 1) Minden tiszt, ki f. eszt. január 1sőjétől kezdve az Ebron inneni hadakozásokban részt vön 's állhatatos szellemének valamint buzgó kötelesség-teljesítésének tanujeleit adá a nélkül, hogy illy viseletének tiszt elölépés által jutalmát vette volna: ezennel egy tiszt fokkal följebb lép; ki pedig már különben is följebb állana, jogot nyer mások fölött a legközelebbi fensőbb tisztségre. 2) Valamennyi cadet 's első altiszt hadnagyságot nyer, másod rendű altisztek pedig amazok helyébe elsőre lépnek. 3) E' kitüntetésen kívül Olazagoitia és Maestu várak őrsége tisztai sz. Ferdinand-rend 2ik osztályu keresztjét, az altisztek pedig és közvitézek II. Izabella rendjét kapják. 4) Kiszolgált közvitézek, a háboru végén veendő érdemdijaikon kívül, elsőséggel bírnak hivatali alkalmazásokra. Olly közvitézek, kiknek a háboru végekor még 2 esztendei szolgálatjuk lenne hátra, elbocsátást nyernek, mihelyt a háborunak vége szakad; ezután pedig esztendő múlva ollyanok is, kik még több esztendei szolgálattal tartoznának. Katonák! így végződik a fölszólítás, nem kell mondanom, hogy a kéz, melly a harczi bátorságaért, vitézségeért 's áldozatiért jutalmat oszt, egyszersmind keményen fenyt minden engedetlenséget vagy vétkes csinyt, melly megbecstelenítene olly kart, mellynek alapja vitézség és elszánás. Fegyverestársim! Királynénk 's nemzetünk ohajtják, hogy olly hamar mint csak lehet, végét szakasszuk e' siralmas háborunak, melly olly szent érdeket gázol. Vitézségtok 's hazafiságtok igazságos bizodalmat önt belém, hogy mint törvényszerűség és igazság baráti, kiket a bölcs szabadság, polgárisodás 's fölvilágosodás mellözhetlen föltételei legfőképp érdekelnek, kötelességtok szentül teljesítenditek. Valdes." — Két nappal utóbb, hogy Valdes e' fölszólításokat közre bocsátá, april 20ika estéjén t. i. ütközet fejlett ki a két ellenpárt között. Eleinte a' hirlapok csak azt jelenték, hogy az ütközet igen öldöklő vala 's három egész napig tartott; később, hogy mind a' két rész sokat vesztett, de azért még is mind ketten megtarták állásaikat; legujabban pedig mind a' két fél magának tulajdonítja a' győzedelmet. — Elbeszélük t. i. a' carlista lapok 's leginkább ezek főbbjei a' Guienne, 's az Öster. Beobachter által magasztalt Renovateur, még pedig mint állítják egyenesen V. Károly főszállásáról kapott igen hiteles tudósítások után: mikép akart Valdes az Amescoas völgybe törni, az ellen-

séget megzavarni, 's mikép irá már előre gen. Harispehöz (a' határszélen figyelő francia sereg vezéréhez), hogy tartaná magát készen, mert ő (Valdes) minden rendszabását úgy intézte, hogy a' carlositákat egyenesen a' francia szélekre zaklassa, hol Harispe őket készen várhassa 's azonnal lefegyvereztesse: de Zumalacarreguy, e' hatalmas vezér, alig látá az ellenséget a' völgybe nyomulni, kifejté rögtön erejét ellene, 's mingyárt első nap visszaüzte Eulate, Aranarache és Urbara-hegységen keresztül; más nap pedig folytatván az ütközetet, ujra megverte az ellenséget 's ámbár ez örömet Estella felé nyomult volna, nem engedé arra fordulni, hanem balra Abarazu felé kergette. Még tovább mennek más carlista tudósítók 's állítják: hogy Valdesnek utját a' többi sereghöz Zumalacarreguy elszegte, 's már most a' nem menekhetők fegyvereiket lerakni készülnek. Mind ezen győzedelmi kürtölt hirt merően alaptalannak állítják, sőt velük épen ellenkezőket hoznak föl más tudósítások, mellyek szerint Valdes nem is volt jelen az ütközetben, hanem Cordova, ki 2000 emberrel csakugyan az Amescoas völgybe nyomult 's állásait a' három napi apró 's figyelmet is alig érdemlő puskázás után megtartotta, míg Valdes a' többi sereggel más oldalon munkált. — Lord Elliot már eljárt küldetésében d. Carlosnál. Az értekezés Segurában tartatott négy napig bizonyos Lardizabal házában 's don Carlos megegyezett volna benne, hogy a' hadifoglyok kölesönösen cseréltessenek ki, minek következtében lord Elliot hivatalos tudósítását az angol követhoz Madritba már elküldötte, 's april 23kán d. Carlos főszállását elhagyta, 's utban van gen. Valdes táborá felé.

NÉMETORSZÁG.

Stuttgarti levelek szerint Kozeritz és társai, kik fölségbántás és hazaárulás miatt idéztettek pörbe, 's e' vétkekben el is marasztattak, a' királytól kegyelmet nyertek. — Karlsruheből april 22ről írják, hogy a' követházban a' kérelmek fölvétele után Duttlinger indítványt tett a' nő nem fölött eddig divatozott gyámság eltörlesztésére, legyen bár a' nő férjes vagy hajadon. Az indítványt a' kamara egyhangulag elfogadá, 's köztanácskozási tárgynak avatá, egyúttal saját osztályához utalván azt. Badenben tehát a' nő nem szabadulása fokán áll.

A' lipcsei hirlap 23 személyt említ név szerint, kik Szászországban 1834 eleje óta szándékos gyujtás végett büntetésre vonattak. Közülök a' nagyobb szám halálra ítéltetett; e' büntetés azonban kegyelem útján bitófához állításra 's életfogytig tartó fékházbüntetésre másítottatott. A' többi több éves fékházi bűnhődésre jutott.